

Μελέτη Περίπτωσης Έργου

Δέψη δερμάτων ιχθύος

FLAG: Österbotten

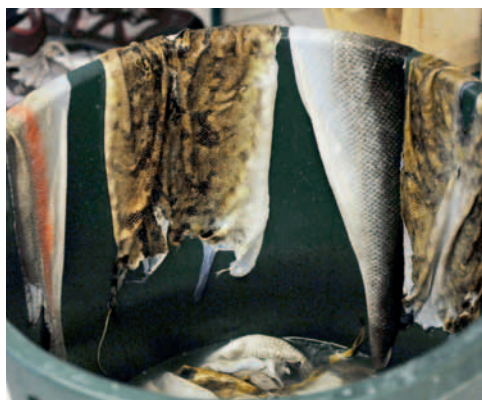
Οστροβόθνια, Φινλανδία

Επισκόπηση του έργου

Φανταστήκατε ποτέ να φοράτε ψάρια; Το παρόν έργο αποδεικνύει ότι, εκτός από πολύτιμη τροφή, τα ψάρια μπορεί να χρησιμεύσουν ως πρώτη ύλη για την κατασκευή άλλων πιο ανθεκτικών προϊόντων όπως το δέρμα που χρησιμοποιείται για την παραγωγή ενδυμάτων. Το έργο προωθεί τη δέψη και την πολλαπλή χρήση του δέρματος ιχθύος μέσω της κατάρτισης, της παροχής πρώτης ύλης, του σχεδιασμό των προϊόντων και του μάρκετινγκ.

Το πλαίσιο και οι κύριες προκλήσεις

Στο μήκος της ακτογραμμής της φινλανδικής Οστροβόθνιας της Βαλτικής Θάλασσας, το δέρμα ιχθύος αποτελεί έναν αναξιοποίητο πόρο για την αξιοποίηση του οποίου δεν γνωρίζουμε πολλά. Πηγή έμπνευσης για την ιδέα του έργου αποτέλεσε ένα εκπαιδευτικό ταξίδι στη Νήσο Gotland, στη νοτιοανατολική ακτή της Σουηδίας όπου διατηρείται ακόμα η παράδοση δέψης του δέρματος ιχθύων.

Το εκπαιδευτικό ταξίδι οργανώθηκε από την FLAG Österbotten, που δραστηριοποιείται σε έκταση 250 χλμ. στη δυτική όχθη της Φινλανδίας – από το Karleby, στο βορρά έως το Kristinestad, στο νότο. Η περιοχή αποτελείται από εκατοντάδες νησιά και ο αλιευτικός τομέας καταλαμβάνει σημαντικό τμήμα της τοπικής οικονομίας με περίπου 310 θέσεις πλήρους απασχόλησης. Ωστόσο, μια βασική πρόκληση για την περιοχή είναι η διατήρηση της βιωσιμότητας του αλιευτικού τομέα και η προσέλκυση νέων που θα ασχοληθούν με την αλιεία. Στόχος της FLAG είναι η διασφάλιση των πλούσιων πολιτιστικών

παραδόσεων που έχουν αναπτυχθεί στη βιομηχανία. Το έργο Δέψης Δέρματος Ιχθύων, το οποίο προτάθηκε από το παράρτημα γυναικών αλιέων της Αλιευτικής Ένωσης Οστροβόθνιας εξυπηρετεί το στόχο αυτό. Δεδομένου ότι το έργο έχει ως επίκεντρο την κατάρτιση, φορέας του έργου αναδείχτηκε το Κέντρο Εκπαίδευσης Ενηλίκων Korsholm.

Οι στόχοι του έργου

Οι κύριοι στόχοι του έργου είναι οι εξής:

- Η προώθηση του δέρματος ιχθύος ως πρώτη ύλη, με σκοπό την προσέλκυση του ενδιαφέροντος του ευρέος κοινού
- Η ενημέρωση και κατάρτιση των αλιέων της περιοχής σχετικά με τη μεταχείριση του δέρματος ιχθύος με σκοπό τη διαφύλαξη της ποιότητας της πρώτης ύλης
- Η οργάνωση της συγκέντρωσης της πρώτης ύλης και η αγορά των απαιτούμενων εργαλείων κατεργασίας
- Η κατάρτιση των αλιέων σχετικά με τη δέψη, το ράψιμο και την ανάπτυξη των προϊόντων από δέρμα ιχθύος.

Περιγραφή του έργου

Το έργο ξεκίνησε το φθινόπωρο του 2010 με μια διάλεξη του σουηδού εμπειρογνώμονα, Lotta Rahme, σχετικά με τη δέψη και κατεργασία του δέρματος ιχθύων. Την εκδήλωση παρακολούθησαν 37 άτομα, εκ των οποίων οι 30 γυναίκες. Επίσης, η εκδήλωση προσέλκυσε το ενδιαφέρον των τοπικών και περιφερειακών ΜΜΕ αφού ένα σχετικό άρθρο δημοσιεύτηκε σε τοπική εφημερίδα και μεταδόθηκε μια ραδιοφωνική συνέντευξη.

Το επόμενο βήμα ήταν η πρακτική δέψη που διοργανώθηκε σε απογευματινά μαθήματα: το πρώτο αφορούσε τον τρόπο δέψης δερμάτων ιχθύων και διδάχθηκε από έναν ντόπιο επιχειρηματία με εμπειρία στη δέψη (12-30 Ιανουαρίου 2011) και, το δεύτερο, τον τρόπο ραψίματος δέρματος από δέρμα ιχθύος σε διάφορα προϊόντα που διδάχθηκε από έναν εκπαιδευτικό του Κέντρου Εκπαίδευσης Ενηλίκων Korsholm (11 – 13 Φεβρουαρίου). Η συμμετοχή σε αμφότερα τα μαθήματα ήταν πλήρης (13 συμμετέχοντες στο πρώτο και 14 στο δεύτερο).

Κατά την ετήσια εαρινή έκθεση του Κέντρου για το 2011 (βλ. σύνδεσμο στο Facebook παρακάτω), πραγματοποιήθηκε μια έκθεση παρουσίασης του έργου των συμμετεχόντων με τη

συμμετοχή εκατοντάδων ατόμων. Στην έκθεση συμμετείχε και μια επιχειρηματίας δέψης δέρματος ιχθύος από τη νότια Φινλανδία που κλήθηκε να παρουσιάσει μια ομιλία σχετικά με τη δέψη, ενώ κατά τη διάρκεια της εκδήλωσης έκανε και κάποιες επιδείξεις. Πριν από την έκθεση, δημοσιεύτηκε ακόμη ένα άρθρο στον τοπικό Τύπο. Μια νέα έκθεση για την παρουσίαση του έργου του Lotta Rahme έχει προγραμματιστεί για το φθινόπωρο του 2011.

Οι κύριοι εμπλεκόμενοι

Ο φορέας του έργου ήταν το Κέντρο Εκπαίδευσης Ενηλίκων Korsholm. Ωστόσο, η ιδέα που κρύβεται πίσω από το έργο προήλθε από την Αλιευτική Ένωση Οστροβόθνιας, μετά από μια εκπαιδευτική επίσκεψη στη νήσο Gotland (Σουηδία) που διοργάνωσε η FLAG Österbotten. Η FLAG διαδραμάτισε έναν πολύ σημαντικό ρόλο στη συγκέντρωση των διαφόρων φορέων (Κέντρο Εκπαίδευσης Ενηλίκων Korsholm, Αλιευτική Ένωση Οστροβόθνιας, Σουηδικό Πολιτιστικό Ίδρυμα στη Φινλανδία, ένωση Svenska kulturfonden). Η αλιευτική κοινότητα συμμετείχε μέσω του παραρτήματος Γυναικών Αλιέων της Αλιευτικής Ένωσης Οστροβόθνιας.

Όσον αφορά τους συμμετέχοντες στην κατάρτιση, αυτοί ποικίλλουν και περιλαμβάνουν ανέργους, συνταξιούχους, καθώς και έναν ντόπιο κατασκευαστή δίχτυων και βιοτέχνες.

Τα αποτελέσματα του έργου

Στο πλαίσιο του έργου, καταρτίστηκαν συνολικά 15 άτομα και συντάχθηκε ένα εγχειρίδιο για τον τρόπο χειρισμού του δέρματος ιχθύων από τους αλιείς με σκοπό τη διαφύλαξη της ποιότητας που απαιτείται για να χρησιμοποιηθεί ως πρώτη ύλη για την παραγωγή δέρματος. Επίσης, το έργο οδήγησε στη δημιουργία ενός νέου τύπου επιχειρήσεων στο βιοτεχνικό τομέα, παρέχοντας τη δυνατότητα δημιουργίας νέων επιχειρήσεων και απασχόλησης. Για την επιτυχία του νέου αυτού τομέα, πρέπει να αυξηθεί η ευαισθητοποίηση για τα προϊόντα δέρματος ιχθύων και τις πολλαπλές τους χρήσεις.

Μολονότι είναι πολύ πρώιμο να εικάσουμε πόσοι είναι αυτοί που θα απασχοληθούν τελικά ή θα αποκομίσουν επιπλέον εισόδημα από τη δραστηριότητα αυτή, με ικανοποίηση διαπιστώνουμε ότι ο αριθμός των συμμετεχόντων που εξέφρασαν ενδιαφέρον για την ανάπτυξη επιχειρηματικών ιδεών γύρω από αυτή, όπως η δημιουργία αντικειμένων από δέρμα ιχθύος με σκοπό την πώλησή τους σε χριστουγεννιάτικες αγορές και εκθέσεις χειροτεχνίας ή μαζί με άλλα προϊόντα που πωλούνται από υφιστάμενες επιχειρήσεις.

Ενώ το έργο έχει αποδείξει ότι οι αλιείς μπορούν να εξασφαλίσουν κάποιο συμπληρωματικό εισόδημα αξιοποιώντας ένα, μέχρι πρότινος, υποπροϊόν, ενόησε και τους βιοτέχνες της περιοχής, οι οποίοι έχουν πλέον τη δυνατότητα να απασχολούνται και να κερδίζουν χρήματα από μια νέα τοπική πρώτη ύλη: το δέρμα από δέρμα ιχθύος.

Υπερκέραση εμποδίων: κύρια διδάγματα

Η μεγαλύτερη πρόκληση για το έργο ήταν το γεγονός ότι το δέρμα ιχθύος δεν είναι ευρέως γνωστό ως πρώτη ύλη στη βιομηχανία δέρματος. Αυτό σημαίνει ότι ήταν απαραίτητη η προώθησή του και η ευαισθητοποίηση. Ένα άλλο εμπόδιο ήταν η διασφάλιση της συνεχούς παροχής της πρώτης ύλης.

Άλλο σημαντικό δίδαγμα που αποκομίσαμε από το έργο ήταν το γεγονός ότι η δέψη των δερμάτων ιχθύος είναι μια πολυφασική διαδικασία που απαιτεί χρόνο και ίσως είναι προτιμότερο να πραγματοποιείται από ειδικευμένους εργάτες παρά από τους αλιείς προκειμένου να διασφαλιστεί η υψηλή ποιότητα της πρώτης ύλης.

Η επιτυχία του έργου αποδίδεται εν πολλοίς στην ικανότητα του διαχειριστή της FLAG να αντιληφθεί την ευκαιρία που δημιουργείται κατά την επίσκεψή του στην Gotland και την επακόλουθη αποφασιστικότητά του να προωθήσει την ιδέα στην αλιευτική του περιοχή μέσω της δημιουργίας των κατάλληλων δικτύων και της «κρίσιμης μάζας». Τα τοπικά ΜΜΕ συνέβαλαν και αυτά με τη σειρά τους προβάλλοντας δεόντως το έργο, ενώ το μάρκετινγκ από το Κέντρο Εκπαίδευσης Ενηλίκων του Korsholm και το Δίκτυο Γυναικών Αλιέων συνέβαλαν στη διασφάλιση της απαιτούμενης συμμετοχής από την τοπική κοινότητα.

Μελλοντικές προοπτικές

Ένα ζήτημα που μπορεί να προκύψει στο μέλλον στο πλαίσιο του έργου και την προώθηση του επιχειρηματικού μοντέλου είναι η αβέβαιη τρέχουσα και μελλοντική χρηματοδότηση. Οι επιχειρηματίες που ενδιαφέρονται να ασχοληθούν με το δέρμα ιχθύος θα κληθούν να προβούν σε ορισμένες οικονομικές επενδύσεις με σκοπό να αναπτύξουν περαιτέρω την ιδέα.

Εντούτοις, το έργο έχει καταφέρει να συστήσει ένα δίκτυο βιοτεχνών που ασχολούνται με τη δέψη και την κατεργασία δερμάτων ιχθύων. Αυτό το δίκτυο θα συνεχίσει οπωσδήποτε τη δραστηριότητά του ακόμα και μετά τη λήξη χρηματοδότησης του έργου. Επίσης, ορισμένοι βιοτέχνες θα συνεχίσουν να κερδίζουν επιπλέον εισόδημα από τη δραστηριότητα αυτή.

Μεταβιβασιμότητα

Η ιδέα του έργου μπορεί να εφαρμοστεί και σε άλλα πλαίσια με τη χρήση της ίδιας προσέγγισης και διάταξης έργου. Ωστόσο, για τη μεγέθυνση της κλίμακας του έργου, θεωρείται απαραίτητος από την αρχή ο προσδιορισμός μιας ομάδας έργου με στερεές οικονομικές ικανότητες. Εξάλλου, για την επιτυχή μεταφορά μιας ιδέας έργου όπως και αυτό, κρίνεται σκόπιμο να εξετασθεί η δυνατότητα απόκτησης συμβουλών.

Δαπάνες και χρηματοδότηση

Το συνολικό κόστος του έργου ήταν €28 280 το οποίο επιμερίζεται ως εξής:

Μισθός του διαχειριστή του έργου:	€ 15 280
Αμοιβή κατάρτισης εμπειρογνομόνων:	€ 3 900
Έξοδα μετακίνησης:	€ 2 900
Εργαλεία & υλικά:	€ 2 100
Ενοικίαση του χώρου συνεδριάσεων:	€ 1 700
Επικοινωνία και μάρκετινγκ:	€ 1 350
Διάφορα:	€ 1 050

Συνεισφορά του Άξονα 4: 81% (€22 907), εκ των οποίων 39% προέρχονταν από την ΕΕ, 42% από εθνική συγχρηματοδότηση και 9% από τοπική δημοτική συγχρηματοδότηση.

Ανάλογα μέσα συγχρηματοδότησης: 19% 9% Κέντρο Εκπαίδευσης Ενηλίκων Korsholm
6.5% Svenska kulturfonden
3.5% Αλιευτική Ένωση Οστροβοθνίας

Στοιχεία για το έργο

Τίτλος: Δέψη δερμάτων ιχθύων

Διάρκεια: φθινόπωρο 2010 – φθινόπωρο 2011 (1 έτος)

Ημερομηνία μελέτης περίπτωσης: Απρίλιος 2011

Φορέας του έργου

Κέντρο Εκπαίδευσης Ενηλίκων Korsholm

Heidi Holm, Διευθυντής έργου

heidi.holm@korsholm.fi

Τηλ: +358 (0)6 327 7266

[Facebook page](#)

[Fishskin products on YouTube](#)

Στοιχεία της FLAG

KAG (Ομάδα Παράκτιας Δράσης) Österbotten

mikael.nygard@aktion.fi

Τηλ. +358 50 308 1379

<http://www.aktion.fi>

[FLAG Factsheet](#)

Φωτογραφίες από την Sofia Mitts

Εκδότης: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Γενική Διεύθυνση Θαλάσσιας Πολιτικής και Αλιείας, Γενικός Διευθυντής

Αποποίηση ευθύνης: Μολονότι η Γενική Διεύθυνση Θαλάσσιας Πολιτικής και Αλιείας είναι υπεύθυνη για τη συνολική παραγωγή του παρόντος εγγράφου, δεν φέρει την ευθύνη για το περιεχόμενο ούτε εγγυάται την αξιοπιστία των στοιχείων.